

Ügyiratszám: NAIH-2782-3/2014/J.

Dr. Gulyás Gergely elnök
részére

Országgyűlés
Törvényalkotási Bizottság

Budapest
Kossuth tér 1-3.
1357

Tisztelt Elnök Úr!

Magyarország nemzetgazdasági érdekeit és az energiafüggőség megszüntetése iránti lépések fontosságát elismerve, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) az Aarhusi Kerekasztal tagjaként a transzparencia, a környezeti információk nyilvánossága, a döntéshozatalban való részvétel uniós és nemzetközi egyezmények által biztosított jogának érvényesülése érdekében a T/2255. számú törvényjavaslattal kapcsolatban az alábbiakat javasolja figyelembe venni.

A javaslatához fűzött véleményt csak most küldöm meg Önnek, miután a közigazgatási egyeztetés során nem küldték meg a javaslatot véleményezésre a NAIH-nak.

A Paksi Atomerőmű fejlesztésével kapcsolatos adatok nyilvánosságát korlátozó rendelkezések megalkotásakor kiemelt figyelmet érdemelnek a nemzetközi és uniós jogforrások, így elsősorban az ENSZ keretében elfogadott, 2001. október 30-án hatályba lépett, Magyarország által is ratifikált nemzetközi egyezmény, a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusi Egyezmény, valamint az Európai Parlament és a Tanács 2003/4/EK irányelvvel (2003. január 28.) a környezeti információkhoz való nyilvános hozzáférésről.

A Hatóság álláspontja szerint a törvényjavaslatot az Aarhusi Egyezmény érvényesülése érdekében több ponton is módosítani szükséges.

Az Európai Unió 2003/4/EK irányelv preambuluma (24) bekezdése, valamint az Aarhusi Egyezmény 3. cikk 6. pontja támogatja, hogy a nemzeti jogalkotás az információhoz való hozzáférés szabályozásakor *szélesebb* jogokat határozzon meg, jelen törvényjavaslat azonban a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való alkotmányos alapjogot, az ország jövőjét, a környezetet jelentősen befolyásoló adatok tekintetében – konkrét közérdekre vagy alapjogra való hivatkozás nélkül – szűkíti.

A törvényjavaslat 5. § (2) bekezdése azon túl, hogy ellentétes az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 27. § (5) bekezdésével, amely eltérést nem enged az ott meghatározott rendelkezésektől, figyelmen kívül hagyja az Aarhusi Egyezményt is.

A most nyáron módosított (2014. július 8.) a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági közösségi keretrendszerének létrehozásáról szóló 2009/71/Euratom irányelv értelmében a tagállamoknak 2017-ig implementációs kötelezettsége van annak biztosítására, hogy a lakosság megfelelő lehetőségeket kapjon a nukleáris létesítmények engedélyezésével kapcsolatos döntéshozatali folyamatban való tényleges részvételre [8. cikk (4) bekezdés]. Az implementációs kötelezettség teljesítése érdekében a javaslatban differenciálni kellene az adatok megismerésére vonatkozó szabályokat, hogy a nyilvánosság tájékoztatására, bevonására az Aarhusi Egyezmény és az irányelvek által kijelölt szabályozási kereteknek megfelelően sor kerülhessen.

A környezeti információk, mint közérdekű adatok megismerhetőségét az Infotv. szabályozási rendszerében vizsgálva megállapítható, hogy a környezeti információkra a döntés megalapozását szolgáló adatok megismerhetőségét korlátozó előírások (az Infotv. 27. § (5)-(6) bekezdései) nem vonatkoztathatók, mert nem csupán formai szempontokon nyugszik a döntés-előkészítő jelleg, hanem *tartalmi szempontokon*.

Az Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlata szerint döntés megalapozásául szolgáló adatnak elsősorban a különféle *tervezetek, vélemények, belső munkaszervezéshez kapcsolódó adatok tekinthetőek*, a szerv befolyástól mentes működése érdekében. A vizsgált dokumentumok azon része, amely környezeti információkat tartalmaz, nem tekinthető döntés megalapozására szolgáló adatnak, hanem csupán a döntésekhez is felhasznált, szükséges adatnak.

Az általában nem kifogásolható, ha valamely közfeladatot ellátó szerv korlátozza a bizalmas alternatívákat, személyes véleményeket tartalmazó döntés megalapozását szolgáló adatok megismerését, azonban a nyilvánosság korlátozása nem terjeszthető ki a döntés-előkészítést megelőzően, illetve során felvett, objektív mérési adatokra. A bíróság egy hasonló jogkérdés elbírálása során született jogerős határozatában úgy indokolta döntését, hogy a per tárgyát képező emisszió-mérési jegyzőkönyv, quasi szakvélemény, nem a belső eljárás során keletkezett, így nem döntés-előkészítő adat, hanem a döntés meghozatalához igénybe vett adat, ezért megismerhető. Így álláspontunk szerint akár folyamatban lévő közigazgatási eljárás során is egy esetleges adatigénylést teljesíteni kell a környezeti adatok vonatkozásában.

Az információszabadságot mint az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében deklarált alapjogot, amelyet az Alaptörvény a 39. cikk (2) bekezdésében a közpénzekkel való gazdálkodás mind szélesebb körű nyilvánossága érdekében egyértelműen deklarál, a nyilvánosság korlátozására irányuló törvényalkotás során a korlátozás szükségességét különös gonddal kell mérlegelni. Megítélésünk szerint az Atv. 17. § (9), (10) és (11) bekezdéseit módosító rendelkezések nem támasztják alá az

közpénzekkel való gazdálkodás nyilvánosság-korlátozásának szükségességét. A befektetői érdekek tiszteletben tartása a környezeti adatok megismeréséhez való jog, a közpénzekkel való gazdálkodás során, tehát az információszabadság alapjogának korlátozására nem elegendő.

A demokrácia alapköveként érvényesítendő információszabadság korlátainak törvényi szabályozása során kérem, hogy a jogalkotás kövesse az Alaptörvény alapjog-korlátozásra vonatkozó premisszáit, valamint vegye figyelembe az uniós és nemzetközi kötelezettség-vállalásokat, amelyek a környezeti döntéshozatalban való tényleges részvétel, valamint a környezeti adatokhoz való hozzáférés biztosítását szolgálják.

Kérem, hogy a fentiekben megfogalmazottakat vegyék figyelembe a törvényjavaslat módosítása során, természetesen szakértői háttér biztosításával a módosítások előkészítéséhez számíthatnak együttműködésünkre. Bízom abban, hogy olyan törvény születik, amely alkotmányos összhangot teremt a nyilvánossághoz fűződő alkotmányos jogok érvényesülése és a nyilvánosság korlátozását alátámasztó érdekek között.

Budapest, 2014. december 10.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár